

PARLA EUGENI D'ORS

La Ciutadania oficial i la Ciutadania eficient

Començà dient com s'endevinava en els articles de Fontfreda que hi havia algú que els obeïa, que eren com la guia d'una ciutat en formació, en l'estricta sentit de la paraula, és a dir, que poderosament contribuïen a la formació d'una ciutadania.

No tots els pobles que les guies oficials anomenen ciutats, verament ho són, encara que així en aquelles consti. Em deien, un d'aquests dies, d'un poble, que li mancaven dugues cases per ascendir a la categoria de vila. Doncs be imaginem les dugues cases construïdes, imaginem també l'ascens oficial acomplert. I el poble, però, restaria com era. Ciutats hi ha que són ornades de tots aquells títols que l'Estat, pugui oferir. Elles tindran jutjats de la instància que vulgueu, i altes autoritats civils i militars, i centres d'ensenyament dit superior i dit secundari, etc. Però si els manca l'esperit de ciutadania no són ciutats encara. I tots els títols són propiament només que a les geografies o a les guies oficials.

Llavors digué com aquest malestar d'Olot de què parlen els diaris, deuria dar-nos alegria. I que no s'hauria de desitjar que minvi ni s'apagui. És el dolor de l'infantament de la ciutadania.

En altres ciutats aquesta dolor havia començada i s'hi ha extingida. És Girona, per exemple. El benestar hi retornava. El visitant de la ciutat experimentava també aquest benestar al fer-hi entrada; el visitant que d'ella només l'importava veure'n aspectes monumentals o bé aquells indrets plens de memòries o els jardins. Però el visitant català havia de sentir en el cor que estava en una ciutat morta.

No així Figueres: allà la ciutat hi té poca cosa de monumental, és una ciutat gairebé lletja; però la victòria cívica l'observaríeu en tot el poble. En l'actitud dels ciutadans, en el seu parlar, en el seu mirar, en totes les maneres, observaríeu alguna cosa viva, trobaríeu aquella manera de dignitat íntima només trobada ont vibra l'esperit de la ciutadania.

Ara Olot està en el moment de la opció. Pot triar entre les dugues solucions: entre el benestar que com a ciutat la mati, o la dolor que la torni prolífica.

La ciutadania no es guanya amb un acte ni en un moment; és cosa de cada moment, és cosa que cal guanyar-la cada dia. No hi ha llei que la pugui conferir. És una cosa interna. Quan els negres del Nord-Amèrica aconseguiren la lliberació, quan eren lliures ja per la llei, anaven encara a